

stradanje kao "Via Dolorosa i križni put jevrejskog naroda". Ima čak i mišljenja da holokaust ideologija produbljava granicu između Jevreja i hrišćana. Drugi pak tvrde da je razumljivo zašto je holokaust u zapadnom svetu postao beskonkurentski simbol apsolutnog zla. Reč je o dželatima i žrtvama koji pripadaju samom zapadu. U holokaustu u stvari svekoliki Zapad gleda prestravljeno u vlastito lice (Klein 2001). Ova opaska nije neumesna, jer su dosadašnji kolonijalni zločini nad vanevropskim narodima ili fašistički zločini u Rusiji i Istočnoj Evropi izmakli sakralizaciji na Zapadu, pa su izgledali daleko normalnije: kao preterivanje civilizatora ili kao "čisti" ratni zločini. Zato kritiku eksploatacije jevrejske patnje u radovima Novika, Finkelštajna i Čomskog treba shvatiti i kao kritiku potiskivanja vlastitih zločina na Zapadu. Ova opaska izgleda još uverljivija ako se ima na umu realna struktura nacističkog genocida. Sloveni su u apsolutnim razmerama najviše stradali, a Romi u proporcionalnim. Tačno je da Slovena nema 1942. u planovima za konačno rešenje, ali su ovi planovi odloženi dok se reši pitanje manjih grupa: Jevreja i Cigana. U nacističkim logorima umrlo je između 500 i 750.000 Cigana. A više od milion Cigana stradalo je kada se uračunaju racije, odmazde i akcije fašističkih kvislinga. Nacisti obično nisu brojali mrtve Cigane. Proporcionalni gubitak Cigana u Holokaustu bio je veći nego gubitak Jevreja (Churchil 1997). Planirano je da Sloveni na Istoku budu robovska radna snaga za gradnju arijeuskog "životnog standarda". Na Istoku Himler je planirao da slovensko stanovništvo svede na 30 miliona. Ubijeno je 3,5 miliona sovjetskih vojnih zarobljenika, a još oko 3 miliona umrlo je u logorima. Kada se dodaju žrtve ostalih slovenskih naroda onda su između 19,7 i 23,9 miliona mrtvih ukupni slovenski gubici. U ukupnom skor nacističkog genocida oko 6 miliona su Jevreji, više od milion su Romi, a ostatak najviše čine Sloveni. To je realni sadržaj holokausta (Churchil 1997). Treba se protiviti naporima da se genocid instrumentalizuje i ubijanje vlastitog naroda prikaže kao neuporedivo najtragičnije jer se time stvara atmosfera zaborava žrtava drugih naroda.

Finkelštajnu i Noviku nije bilo toliko važno to što u metafizičkom pogledu tradicija holokausta opterećuje Jevreje, zato što su u univerzalizaciji holokausta gledali ponajviše SAD ideologiju. U SR Nemačkoj Finkelštajnova knjiga dočekana je sa rezervom, jer je kod levih liberala protumačena kao neutralizacija nacizma.

4.

Razilaženja u oceni Finkelštajnovе knjige mogu se samo delom objašnjavati okolnostima da je u SAD i Evropi sklop debate oko holokausta različit. Dok je u SAD kritika holokaust industrije i cionizma u tradiciji levoliberalne kritike američkog imperijalizma, u Nemačkoj je mogla imati i drugi smisao, tj. poslužiti i kao instrument konzervativnog otpora liberalnom protivljenju potiskivanja fašizma. Da li je za oprečna mišljenja odgovoran i pisac, samo zato što je okvir njegovog objašnjenja instrumentalizacije holokausta sužen i amerikocentričan, pa u Nemačkoj, osetljivoj na prošlost, izvorni smisao knjige nije ni mogao biti pravilno shvaćen? Teško je verovati da bi opreznija ili drugačije akcentovana kritika holokaust industrije izbegla pokazati različit odjek, što je četiri godina ranije potvrdila i Goldhagen debata. Habent sua fata libelli.

Stvari postaju nešto složenije kada se ima na umu da su idejnopolitički bliske struje u SAD i Evropi različito reagovalе na Finkelštajново tumačenje. Ustajući protiv esencijalističke struje